

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 22 ΜΑΪΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Κείμενο διδαγμένο από το προτότυπο
Λυσίου Ὑπέρ Μαντιθέου, 19 - 21**

19. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὃ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν πολλοὶ μὲν γάρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἵτιοι γέγονασιν, ἕτεροι δέ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλά κακὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.
20. ἤδη δέ τινων ἡσθόμην, ὃ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δέ τό μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἑμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἑμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδέν πέπαινται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες.
21. ἅμα δέ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆς καὶ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους «τινός» ἀξιούς νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δέ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἀχθοισθε; οὐ γάρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κοιταί εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

- A.** Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα:
«ἐγὼ δέ τό μὲν πρῶτον... ἀλλ' ὑμεῖς».

Μονάδες 10

- B.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

- B.1.** Με ποια επιχειρήματα ο Μαντιθέος αιτιολογεί την ενασχόλησή του με τα κοινά, παρά τη νεαρή του ηλικία; Να απαντήσετε σύμφωνα με τα δεδομένα των παραγράφων 20 - 21.

Μονάδες 15

- B.2.** Το απόσπασμα: «Ἦδη δέ τινων... ἀλλ' ὑμεῖς» αποτελεί τον επίλογο του Ὑπέρ Μαντιθέου λόγου του Λυσία. Σύμφωνα με την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου: «Με τον επίλογο συνήθως επιδιώκονται δύο κυρίως σκοποί, η **ανάμνηση**, που επιτυγχάνεται με μια συντομότητα ανακεφαλαίωση των βασικών θέσεων του λόγου και η **παθοποιία** που καταλήγει σε **προτροπή** ή **αποτροπή**». Αφού διαβάσετε το απόσπασμα αυτό, να απαντήσετε στο ερώτημα αν ο Λυσίας επιδιώκει ή όχι τους σκοπούς αυτούς στον επίλογό του. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του αποσπάσματος.

Μονάδες 15

B.3. Ποιοι ήταν οι πολιτικοί λόγοι που ευνόησαν τη γέννηση της συστηματικής ρητορείας στην αρχαιότητα; Ποιοι ήταν οι θεμελιωτές της και τι γνωρίζετε για το έργο τους;

Μονάδες 10

B.4. **ἀχθομένων, διατεθῆναι, ὁρῶν, ἀξιούς, πράττειν:**

Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό και ένα ομόρριζο επίθετο της αρχαίας ή της νέας ελληνικής για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις (τα ομόρριζα μπορούν να είναι απλά ή σύνθετα).

Μονάδες 10

**Γ. Αδίδακτο κείμενο
Πλάτων, Μένων 71Ε κ.ε.**

Πρῶτον μὲν, εἰ βούλει ἄνδρὸς ἀρετὴν, ῥᾷδιον, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἄνδρὸς ἀρετή, ἱκανὸν εἶναι **τά τῆς πόλεως** πράττειν, καὶ πράττοντα τοὺς μὲν φίλους εὖ ποιεῖν, **τούς δ' ἐχθρούς** κακῶς, καὶ αὐτὸν ἀλαβεῖσθαι **μηδέν** τοιοῦτον παθεῖν. Εἰ δέ βούλει γυναικὸς ἀρετὴν, οὐ χαλεπὸν διελθεῖν, ὅτι δεῖ αὐτὴν τὴν οἰκίαν εὖ **οἰκεῖν**, σφύζουσάν τε **τά ἔνδον** καὶ **κατήκοον** οὕσαν τοῦ ἀνδρός. Καὶ ἄλλη ἐστὶν παιδὸς ἀρετή, καὶ θηλείας καὶ ἀρσένος, καὶ πρεσβυτέρου ἀνδρός, εἰ μὲν βούλει, ἐλευθέρου, εἰ δέ βούλει δούλου. Καὶ ἄλλαι **πάμπολλαι** ἀρεταὶ εἰσιν, ὥστε οὐκ ἀπορία εἰπεῖν ἀρετῆς πέρι ὅ,τι ἐστίν.

εὐλαβεῖσθαι: να προσέχει

διελθεῖν: να εξηγήσει κανείς

οὐκ ἀπορία (ἐστί): δεν είναι δύσκολο

Γ1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους τύπους που σας ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

τῆς πόλεως:	αιτιατική ενικού και αιτιατική πληθυντικού
οὔσαν:	γενική ενικού και ονομαστική πληθυντικού στο ίδιο γένος
παιδός:	γενική πληθυντικού και δοτική πληθυντικού
ποιεῖν:	απαρέμφατο μέλλοντα ενεργητικής φωνής
διελθεῖν:	β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής του ίδιου χρόνου
πράττειν:	α' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου της μέσης φωνής
εἰπεῖν	β' ενικό πρόσωπο προστακτικής του ίδιου χρόνου και της ίδιας φωνής

Μονάδες 10

- Γ3. α.** Στην τελευταία περίοδο «**Καί ἄλλαι ... ἐστίν**» να βρείτε τις προτάσεις και να αναγνωρίσετε το είδος τους.

Μονάδες 3

- Γ3. β.** Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τα παρακάτω: **πρῶτον, τά τῆς πόλεως, τοὺς ἐχθροὺς, μηδὲν, οἰκεῖν, κατήκοον, πάμπολλαι.**

Μονάδες 7

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**